

**A PTE Egyetemi Folyóirat-fejlesztési Munkacsoport
ősi ülésének eredményei
2024. 11. 11.**

Felvezetés

A munkacsoport vezetője Tésits Róbert köszönti a résztvevőket. Szeptember elején beszélgettünk arról, hogy milyen témák jöhetnek számításba az őszi ülésen. Remek javaslatokat kaptunk, amelyek mindegyike megvalósítható, ám ezek aktualitása miatt a sorrendet úgy alakítottuk, hogy elsőként a PTE-folyóirat alap kontextusában beszéljünk arról, hogy miképpen lehet mérni az egyetemi folyóiratok jelenlegi impaktját, illetve viszonylag objektív módon átvilágítani őket. Az aktualitást az adja, hogy van egy új kezdeményezés ezzel kapcsolatban. A mai ülésünk tehát az egyetemi folyóiratok impaktjának mérése és annak módszertani kérdései címet viseli. Napirend előtti felszólalásban a folyóirat-fejlesztés jövőjét érintő kihívásoknak való megfelelésre és az ezirányú elkötelezettség kifejezésére vonatkozó javaslattal élt, amelyet a jelen lévők támogattak. Tésits Róbert felkéri Lovász Dávidot, hogy tartsa meg előadását.

Előadás

Elsőként a könyvtári folyóirat-fejlesztés következő lépéseinek, fejlesztési irányainak bemutatásáról esett szó.

Az egységes platform-arculat kialakításán, az adatbázisokba való bekerülés elősegítésén túl fontos állomás lesz a nemzetközi kapcsolatrendszer fejlesztéshez EDUC-erőforrások bevonása. Az EDUC-WIDE Open Science WP (kifejezetten az egyetemi diamond open access folyóiratok fejlesztésével kapcsolatos) az egyetemi folyóiratok láthatóságának kérdéskörét tagláló vitafórumot szervezés. Ennek első alkalma az *Open Science Trends, Challenges, and Solutions* (2024. december 4). Ezen belül kerül sor egy panelbeszélgetésre: *Diamond Open Access Journals at EDUC Universities* címmel.

Második pontban az objektívebb folyóirat-átvilágítási rendszer kialakítását tekintettük át.

Ennek célja, mérhetővé tenni a PTE-pályázatban nyertes folyóiratok jelen állapotát és előrehaladását, illetve, kifejezetten a folyóirat-pályázat szempontjából releváns adatbázisok (Scopus, WoS) elvárásrendszeréből kiindulva monitorozni a szerkesztők, a szerzők, illetve a cikkekre érkezett idézetek alakulását. Így bizonyos időközönként megismerhető, amennyire lehetséges automatizált, kommunikált lekérdezés. Ennek szükségességét többek között a PTE pályázati célrendszer is indokolja: „...a folyóiratok középtávon alkalmassá váljanak az egyetemi rangsorok szempontjából is mérvadó adatbázisokba (Scopus, Web of Science) történő bekerülési folyamatra elindítására.”

Az elszámolás közösen megállapított mérföldkövekre épülne. A folyóiratok fejlődését, nemzetközi beágyazottságának a bővülését tényszerűbben kell vizsgálni, lehetőleg a bírálók szemüvegén keresztül. Fontos szempont, hogy a folyóiratokat nem egymáshoz viszonyítva kell vizsgálni, hanem egyrészt a saját önmeghatározásuk fényében, másrészt a rivális folyóiratokhoz képest. A Scopus is azt javasolja, hogy a bekerülni szándékozó folyóiratok válasszanak ki 5–10 a sajátjukhoz hasonló folyóiratot (kutatási témák, földrajzi sokféleség, szerzők száma stb. szerint), és hozzájuk képest nézze meg, hogy hol tart. A későbbiekben a szerkesztőségek bevonásával célszerű lenne azonosítani ilyen területi riválisokat, mondjuk Q4 és ESCI szintről, akikhez képest meg lehetne nézni, hogy a PTE folyóiratai hol tartanak.

Főbb indikátorok:

- A szerkesztőbizottsági tagok összetétele
- A főszerkesztő tudományos outputja
- A szerkesztőbizottság tagjainak publikációs kibocsátása
- A folyóirat szerzőinek összetétele és változása
- A szerzőkör tagjainak publikációs kibocsátása
- A folyóiratban megjelent tanulmányok idézettsége a WoS-ban és a Scopusban

A projektben meghatározott főbb feladatok:

1. A Scopus- és a WoS-szerkesztőkkel, szerzőkkel és idézetekkel kapcsolatos elvárásainak megismerése a nyilvános dokumentumok és az eddigi tapasztalatok alapján, ennek tolmácsolása a projektben érdekelt kollégák felé.
2. Meghatározni, hogy mit szeretnénk monitorozni, és megnézni, hogy ezeket milyen adatbázisok alapján tudnánk megtenni, mi nyerhető ki az OJS-ből, illetve a folyóiratok weboldaláról.
3. Adatlekérés és elemzés – majd ennek közérthető adatvizualizációja először belső célra, aztán a szerkesztőségek felé tolmácsolható formába hozása.
4. Automatizálási lehetőségek megvizsgálása.
5. Pilot-projekt – egy folyóiraton a rendszer tesztelése.
6. Adatelőállítás.
7. Lekérdezések.
8. Tapasztalatok levonása, automatizálási lehetőségek átbeszélése.
9. Megbeszélés a szerkesztőséggel.
10. „Aims & Scope”-alapú átvizsgálás.
11. Rivális folyóiratok kiválasztása.
12. Velük történő összevetés.
13. Megbeszélés a szerkesztőséggel.
14. Összegzés.

Az előadást követő kérdések a projekt egyes részelemeinek az ütemezésére, továbbá a munkacsoport tagjainak részvételi feladataira, szerepének pontosítására vonatkoztak, mind a mérési indikátorok, mind pedig a decemberi nemzetközi konferencia kapcsán.

